

(המשך מעמוד 9)

שאבר עליה הכלת, ורובן המכריע זקוק לשרות דחוף של חבראידישא מטעמים של סניטריות ציבורית. הן חדלו מזמן להיות כוחות חיים ויוצרים, הנותנים תשובות מעשיות לבעיותיו המעשיות של האדם הישראלי ב-1952. על כך ענה הזקן תשובה פשוטה. הוא הבין לרוחנו, כי כמעט כל ימי חייו היה בעצמו בלתי-מפלגתי. אמר הוא: אם כך דעתכם, חייבים אתם ללכת באתח משתי דרכים: להיכנס למפלגה קיימת כדי לשנות אותה מבפנים ולהשליט בה את דעותיכם, או שעליכם להקים מפלגה חדשה.

כמו לכל דבריו של הזקן, שנאמרו בפשטות ובהגיון כה רב, קשה להתנגד גם לגישה זו. גם אני, באופן אישי, משוכנע, כי הנוער העברי יחולל, בבוא העת, שינויים מכריעים במפה המפלגתית של המדינה — אם עלידי שינוי המפלגות הקיימות, ואם עלידי הקמת תנועות פוליטיות חדשות. אולם לכך יקדם תהליך של גיבוש דעות, הגדרה עצמית חדשה ושינוי סימני-הגבולות הפנימיים.

ערב הבחירות לכנסת השלישית, ביום 16.6.55, כתב העולם הזה, תחת הכותרת:

אותם הפיצונים

כשתכנס הכנסת השלישית אחרי הבחירות הקרובות, לא יצטרך איש מחבריה לדאוג שמא קרה משהו. שום דבר לא יקרה. השבוע מיני המפלגות את מועמדיהן. הרשימות הוגשו. כל אשר נשאר לבחור לעשות הוא להצביע בעד קבוצת עסקנים זו או אחרת.

פה ושם יסתנן אדם חדש. אולם בעיקרו של דבר, יישאר המועדון הישן על כנו. קבוצת העסקנים, המשמשת מעין תחליף למנהיגות במדינה, תתאסף מחדש. יהיו אלה אותם הפרצופים שקישטנו את הכנסת השניה והראשונה. יהיו אלה אותם הפרצופים שמילאו את מפי דרונות הקונגרסים הציוניים בבאזל ובציריך, בוועידת קאמפוביץ ואודיסה, לפני דור וחצי דור.

הכנסת היא אסיפה של פוליטיקאים. משמע, אסיפה של אנשים שהפוליטיקה, במהדורה הישראלית המיוחדת, הפכה למקצועם.

אלה הם האנשים שלמדו לבחוש בסירים מפלגתיים, שלא תמיד הם מעלים ריח נוחות. אלה הם אמני האינטריגות, האנשים המסוגלים לנאום שלוש שעות רצופות באסיפת-עם סוערת מבלי לאמר אפילו דבר אחד. האנשים המסוגלים לשבת בוועדה המתמדת של מועצת המפלגה ולנסח מצע שהוא כה חסר-כלרעיון עד שאינו מסוגל להרגיז אף סיעה אחת.

פה אין זכר לחוויה האדירה של העלייה ההי מונית, ששינתה את דמותה של הארץ. פה אין זכר לעלייה העצומה של בני ארצות המרחב, כמעט מחצית אזרחי המדינה, הנקראים משום מה, "בני עדות המזרח". פה אין זכר לחוויה ההירואית של פובשי השממה, של לילות הי גבורה על הגבול, של הזוי ישוביהספר. פה אין זכר גם למהפכה הרוחנית העמוקה של ימי הקרבות.

פה שולטים האנשים שדמותה הרוחנית נקבעה סופית שעה שפולין היתה מעצמה עולמית, לפני שטייס בודד בשם צ'ארלס לינדברג חלם לעבור זו הפעם הראשונה את הארץ קינטס האטלנטי באוירון. פה שולטים האנשים שראו את הערבי הראשון בחיבה אחרי שהגיעו לגיל העמידה, בשעה שמצריים היתה מושבה בריטית והצרפתים הפגינו את דמשיק. פה שולטים האנשים שלמדו כי שיא ההצלחות המדיניות הוא לקבל טובה מידי מושל-מחוז בריטי, ושהחליטו ארבעה חודשים אחרי פרוץ מלחמת-העצמאות כי שום מלחמה לא פרצה וגם לא תפרוץ.

ביום 2.2.56, כתב העולם הזה, תחת הכותרת:

הפיאודלים

המדינה הפכה למעין פרציה של מפלגות חופשיות וריבוניות. המפלגה ייצגה את האזרח כלפי המדינה, ואת המדינה כלפי האזרח.

גם בחברה הפיאודלית היה קיים מלך. אולם מלך זה לא שלט במישרין. הוא שלט באמצעות הפיאודלים, שבחרו בו.

המלך היה זקוק לכסף ולחיילים. אולם הוא לא היה מסוגל לגבות את מס ההכנסה מן האזרח, או לגייסו לצבא. תחת זאת חילק את סמכות השלטון. הפיאודל קיבל את המחוז שלו בהענקה, (ברומאית: "פיאודום") והיה בו השליט היחיד. תמורת זאת שילם הפיאודל את המסים

בשביל המחוז וסיפק בעתות מלחמה כמות קבועה של חיילים מזוינים, ופיקד עליהם.

למלך היה אסור לשלוח את נציגיו למחוזו של הפיאודל. הפיאודל הוא שגבה את המסים במחוז. הוא שהחליט מי ישלם ומי לא ישלם, וכמה ישלם המשלם. לא היה לזה כל קשר עם התשלום שהוא עצמו שילם למלך.

מעמדה של המפלגה הישראלית טוב יותר. יש לה זכויות של הפיאודל מימי הביניים, אך לא חובותיו. היא גובה את מסיה מחבריה. היא גם נותנת להם חיפון מפני התערבות המדינה. חברי-מפלגה נאמן, בעל עמדה מתאימה, יכול להיות בטוח לגמרי שהמדינה לא תגבה את מסיה-הכנסה הנדרש מאדם אחר.

כל חברה פיאודלית ישנו מאבק מתמיד בין הפיאודלים. כל פיאודל משתדל להגדיל את ההענקה שלו ולצמצם את כוח מתחריו.

בישראל נקראת תופעה זו "מלחמת מפלגות", והיא מוצאת את ביטוייה בדיוני הכנסת, בהרכבת קואליציות וב"כינון אירופיזיות. בצורה זו נקבע המפתח על פני מחלקות המפלגות השונות ביניהן את הכנסות המגביות, המענקים

הימנון לאומי

והשילומים, הן עלידי הענקות ישירות והן עלידי חלוקת רשימות-ייבוא והקצבות המטבע-הזר לחברות המסונפות להן.

מוכן מאלינו שכל הפיאודלים היו מאוחדים בנקודה מרעית אחת: שכדאי לקיים את המישטר הפיאודלי. כך מאוחדות כל המפלי גות הישראליות, מן הימין ועד השמאל, בקואליציה כאופוזיציה, בהחלטה הנחושה לקיים את המישטר הקיים ויהי מה. החלטה זו עומדת מועל לכל המאבקים על חלוקת השלל.

דת וכפייה

העולם הזה נלחם בצביעות ובשחיתות ה מפלגות הדתיות, בכפייה הדתית ובחוקי כפייה, אך לא גלש מתולה למלחמה בדת. כתב העולם הזה ביום 29.9.55, תחת הכותרת:

הצילו אותו מ'דיהם

ל, א, היא לא שתקה. היא הרימה את קולה. היא תבעה והוקיעה ודרשה. וקולה עורר בנו בחילה ושאת נפש.

היא לא דרשה מאתנו להיותו אנשים הגונים. אולם, לעומת זאת, היא דרשה מאתנו כי נחדל מלנסוע בשבת באוטובוס לשפת-הים.

היא לא תבעה מאתנו להימנע מלקנות בשר בשוק השחור. אולם היא דרשה במפגיע שלא נאכל בשר חזיר. היא לא הטיפה נגד מישטר-השחיתות של המפלגות. אולם היא הורידה את קללת השמיים על כל גוף שהפריע לה לטול חלקה מצלחת השחיתות. שום קול דתי לא התרומם כדי להטיף לטוהר המידות

בכל שטח שהוא. אולם הא-רוף המקומץ של הדת התרומם לקרב על הזכות הבלעדית להשיא זוגות ולגרשם, לאשר יירושות ולקבור גופות — הכל תמורת תשלום הגון, במזומנים.

הדת לא הפכה לגורם רוחני שיטריד את מנוחת נפשנו. תחת זאת הפכה לטרדה מעשית מתמדת, מכשול להגנת השבת, מכשול לענייני האישות, מכשול לחיים היומיומיים הסדירים.

כתב העולם הזה ביום 30.10.1964, תחת הכותרת:

הקזס הנגול

גר אחד מוטל בחצר ביתנו. הגיעה העת לקברו, כי הוא מעלה צחנה ומפיץ סביבו אחירה של ריקבון. זהו הפגר הקרוי "סטאטוס קוו".

סטאטוס זה מופיע בקיי-היסוד של כל הממשלות מאז קום המדינה. בשמו הטיפו לנו לסובלנות ולהבנה הדדית. בשמו מכרה מפא"י את המדינה לדתיים, חלקים-חלקים, תמורת נזיד-העדשים הקואליציוני.

סטאטוס קוו זה דומה לרחוב הדי-פיטרי. כאשר המחנה החילוני מבקש להשיג זכות אלמנטרית של בן המאה ה-20, הוא ניתקל בשלט "הכניסה אסורה". כך, למשל, הטילו השרים הדתיים, בשם הסטאטוס קוו, ויטו על הצעת-חוק המקנה לאשה את מחצית הרכוש של בני זוג.

אך שום שלט אינו עוצר את מיצעד ה"הישגים" הדתיים. שום סטאטוס קוו אינו מפריע לדתיים לשתק בשבת עיר אחרי עיר לכפית את הכשרות בכית, להרחיב את שלטון ההלכה הדתית על חיי-האישות. החינוך הממלכתי נמצא בנסיה מתמדת, ובמקומו בא החינוך האנטי-ממלכתי, הקרוי, בלשון סגני נהור, "חינוך ממלכתי-דתי".

בחמש-עשרה שנות שלטונו של הסטאטוס קוו, עלו הדתיים מדרגה של תופעת-שוליים טרדנית לדרגת גורם כוח מרכזי במדינה. שעל פיו ישק דבר.

אם ימשך הקצב הנוכחי, תהיה מדינת ישראל, בשנת 1975 תיאוקראטיה אמיתית.

בכל שטחי החיים ישלטו חוקים, שנוסחו לפני 2500 שנה עלידי כוהני-דת עבור עם קטן של עובדי-אדמה נבערים, ושאינם ניתנים לשינוי. רבנים יקבעו במקום מדינים, דינים במקום שופטים, אדמו"רים שוחררי-רידה במקום אלופי צה"ל, מועצת גדולי-תורה במקום כנסת, בחירי-הדת במקום נבחרי-הציבור.

זוהי משמעות "מדינת ההלכה", אשר לקי ראתה חותרים כל פלגי המחנה הדתי, בשיטות שונות ובטכסיסים שונים.

סטאטוס קוו מת — ואין טעם להחיות אותו. גיוס האומה למען מדינת-החוק, למען הדמוקרטיה, למען חרות-האדם וזכויות-הפרט לא ייתכן בשם סיסמה פאסיבית, תבוסנית ותלולה.

יש לקבור את הסטאטוס-קוו. במקומו יש להכריז על יעד חדש:

דריקום פירושו: זכותה של שכונה דתית להחליט (למשל, ברוב של 75%) על סגירת רחובותיה בשבת, להוציא כבישי-קישור חיוניים. ובאותה שעה: קיום תחבורת אוטובוסים של כל חוק אי הסדר המחייבים אדם חילוני לנהוג על פי מצוה דתית.

דריקום פירושו: זכותה של שכונה דתית להחליט (למשל, ברוב של 75%) על סגירת רחובותיה בשבת, להוציא כבישי-קישור חיוניים. ובאותה שעה: קיום תחבורת אוטובוסים, רכבות, מטוסים ואוניות בשבת בכל רחבי המדינה.

דריקום פירושו: קיום רשת-חינוך ייחודית לכל ילדי הי מדינה, עם תוכנית-לימודים חילונית אחידה — תוך מתן זכות להורים דתיים לשלוח את ילדיהם לשיעורי-דת אחרי שעות בית-הספר.

דריקום פירושו: בחירה חופשית בין נשואין אזרחיים ודתיים, בין שיפוט אזרחי או ב ררות דתית בענייני-אישות. דריקום פירושו: זכותו של כל אזרח לאכול כשר או טרף, לגדל פרות או תורים, להתפלל כאחת-נפשו או לא להתפלל כלל.

ובעיקר: הכטחת כל הזכויות האלה בחוקה כתובה, אשר בתי-המשפט הממלכתי יהיה מופקד על שמירתה, עם הסמכות לבטל כל חוק או החלטה, של הכנסת או של רשות מקומית, הנוגדים את רוחה.